25/02/2026

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

JHL RY:N ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ RIKOSASIOIDEN JA ERÄIDEN RIITA-ASIOIDEN SOVITTELUSTA ANNETUN LAIN JA OIKEUSPALVELUVIRASTOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta osallistua hallituksen esitystä 200/2025 vp koskevaan kuulemiseen. JHL pitää hallituksen esitystä lähtökohtaisesti hyvänä ja perusteltuna ja kannattaa kumpaankin lakiin ehdotettuja muutoksia.

JHL haluaa kiinnittää huomion ehdotettujen muutosten vaikutuksiin Oikeuspalveluviraston henkilöstöön. Esityksen perusteella Oikeuspalveluviraston organisaatiorakenne, johtamismalli ja toiminnalliset prosessit muuttuvat olennaisesti. Kuitenkin talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrästä, nimistä ja alueista säädettäisiin vasta erillisenä hankkeena valmisteltavassa Oikeuspalveluvirastosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa, minkä yhteydessä valmistellaan myös henkilöstön siirtymistä ja toimistojen johtorakennetta koskevat muutokset.

Nykyisen johtamisrakenteen korvaava johtavien talous- ja velkaneuvojien virkojen perustaminen on johdonmukainen ja tarpeellinen osa oikeusavun ja talous- ja velkaneuvonnan eriyttämistä. Ehdotus on selvä parannus verrattuna nykyiseen pirstaloituneeseen johtamisrakenteeseen, jossa talous- ja velkaneuvonnan käytännön työtä johtaa julkinen oikeusavustaja ja isommissa yli 10 henkilön toimistoissa talous- ja velkaneuvonnan esimiehenä toimii yksikkövastaava. Esitetyn uudistuksen myötä nämä yksikkövastaavien tehtävät nykymuotoisina päättyisivät.

JHL kuitenkin katsoo, että työn kuormittavuuden välttämiseksi ja työn sujuvuuden varmistamiseksi talous- ja velkaneuvontatoimistoihin saattaa olla tarpeen perustaa johtavien talous- ja velkaneuvojien virkojen lisäksi myös yksikkövastaavien tehtävät. Tällainen organisaatiorakenne on käytössä edunvalvonta- ja oikeusaputoimistoissa, joten sen sisällyttäminen myös talous- ja velkaneuvontatoimistoihin olisi perusteltua.

Hallituksen esityksessä todetaan, että toimistot ovat alueellisia hallinnollisia yksiköitä, joista monilla on useampi kuin yksi toimipaikka eikä muutos edellytä muutoksia toimipaikkojen sijaintiin tai määrään.

Laajojen toimistojen johtaminen ilman paikallisia vastuuhenkilöitä lisäisi väistämättä etäisyyttä henkilöstöön ja hidastaisi päätöksentekoa. Henkilöstön tuen ja työhyvinvoinnin turvaamiseksi on tärkeää, että myös paikallinen johto on saatavilla.

Esityksen mukaan muutos johtaisi kahden toistaiseksi tehtävään määrätyn yksikkövastaavan tehtävien uudelleen järjestelyihin. JHL:n näkemyksen mukaisesti voisi olla perusteltua siirtää näiden yksikkövastaavien tehtävät talous- ja velkaneuvontatoimistoihin.

JHL korostaa, että johtavien virkojen perustaminen edellyttää riittävää resursointia. Uudistuksessa on varmistuttava siitä, etteivät johtavat virat synny muiden tehtävien kustannuksella. Talous- ja velkaneuvonnan erottamisessa oikeusaputoimistoista pitää huolehtia talous- ja velkaneuvontatoimistojen riittävistä toimintaedellytyksistä ja turvata henkilöstölle kattava perehdytys, riittävä koulutus mahdollisiin uusiin prosesseihin sekä selkeä siirtymäsuunnitelma.

Lisätietoja:
juristi Lisa Sievers, lisa.sievers@jhl.fi